Anul al 58-lea
10 Pagini

EXEMPLARUL { În România 3 lei. În străinătate 6 lei.
Taxe poştală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 252 Miercuri 17 Septembrie 1941

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIAŢIUNII" SIBIIU
SIBIU 17 SEP 1941

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN ŢARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CALATORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. şi UNIV. LITERAR câte 220 lei
UNIV.-SPORT 500 lei

DIRECTOR ŞI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

STABILITATEA PREŢURILOR

E un fenomen arhicunoscut că în timp de război, preţurile tuturor produselor şi în deosebi ale articolelor de strictă necesitate, înregistrează urcări vertiginoase, care dacă nu li s'ar pune stavilă, nu s'ar mai opri în loc.

Criza aceasta e provocată în parte prin lipsa materiilor prime, prin micşorarea şi scumpirea mânei de lucru, prin greutăţile ce se întâmpină cu transportul produselor spre marile centre de consumaţie, iar pe de altă parte prin pofta nesăţioasă de câştig a acaparatorilor de mărfuri, cari aruncă pe piaţă cantităţi mici, cu scopul de a menţine preţuri mari şi a le spori aproape dela zi la zi.

Cine a trecut prin faţa vitrinelor din Capitală, cine are ocazia să viziteze pieţele de desfacere a alimentelor, poate vedea cu surprindere, cum preţurile saltă dela o zi la alta în proporţii uimitoare, fără nicio justificare reală, decât lăcomia de câştig a unor negustori lipsiţi de omenie, într'o vreme, când fiii cei mai buni ai Naţiunii sângerează pe câmpul de luptă pentru gloria Patriei.

Aceste specimene cu apucături de corbi, profită de aceste împrejurări grele prin care trece ţara, ca să se îmbogăţească rapid, speculând nevoile tuturor categoriilor sociale, care muncesc pe frontul intern, ca să asigure potenţialul necesar continuării războiului.

Anarhia preţurilor provoacă îngrijorare mai cu seamă în rândul funcţionărimii şi muncitorimii, cu venituri limitate, nemai putând să facă faţă scumpetei excesive ce se accentuează pe fiecare zi.

Un buget de venituri fixe într'o gospodărie modestă, nu poate avea elasticitatea preţurilor ce se înregistrează pe piaţă. O frână se impune prin însăşi forţa împrejurărilor.

Stabilitatea preţurilor anunţată de ministerul economiei naţionale pentru articolele de primă necesitate şi de consum ţărănesc, este o problemă care nu mai poate suferi întârziere.

Această stabilitate trebue să se facă ţinându-se seama de preţul de cost al produselor la origină, de câştigul echitabil acordat negustorului şi de veniturile imensei majorităţi a consumatorilor. Câştigurile ilicite, care încurajează specula trebuesc stârpite.

Stabilitatea preţurilor în raport cu greutăţile tuturor categoriilor sociale, creează acea atmosferă de încredere şi de siguranţă pe piaţă, care nu poate fi lăsată pradă oscilaţiilor zilnice şi lăcomiei speculanţilor.

Stabilitatea preţurilor presupune în acelaş timp un control cât mai activ şi mai cinstit din partea organelor în drept, ca să nu se mai practice metodele folosite până acum de ascundere a mărfurilor şi vinderea lor pe sub mână pe preţuri de speculă.

Controlul trebue intensificat, în sensul ca în afară de cadrul legal al controlorilor ministerului economiei naţionale, — după cum a spus d. vice-preşedinte al consiliului — să se mai constitue din procurori, inspectori şi controlori financiari, organele de poliţie şi de intendenţă, un corp auxiliar, care să aibă dreptul să semnaleze toate abaterile dela regimul preţurilor stabilit de guvern.

In chipul acesta s'ar asigura mult aşteptata stabilitate a preţurilor, atât de necesară în acest timp de război.

NU E O JERTFĂ, CI O DATORIE SĂ SUBSCRII LA IMPRUMUTUL REINTREGIRII

ARMATA III-a S'A ACOPERIT DE GLORIE PE CÂMPURILE DE LUPTĂ

ORDIN DE ZI PE ARMATĂ Nr. 8 DIN 14 SEPTEMBRIE 1941, AL MARELUI CARTIER GENERAL

Unităţile Armatei a III-a s'au acoperit de glorie pe câmpurile de luptă ale Bucovinei, Basarabiei şi Transnistriei şi Ucrainei.

Prin lupte grele de zi şi noapte unităţile Armatei a III-a au străbătut victorios peste 1500 kilometri şi au înfipt pe malurile Niprului Tricolorul Românesc.

Fapta lor cinsteşte Naţiunea.

Pentru bravura şi virtuţile lor ostăşeşti le aduc mulţumirile şi recunoştinţa Patriei şi a M. S. Regelui.

Ofiţerii, subofiţerii şi ostaşii Armatei a III-a au binemeritat dela Patrie.

Comandantul de Căpetenie, MAREŞAL ION ANTONESCU

BATERIILE REGIMENTULUI 24 ARTILERIE

AU DAT DOVADĂ DE O DEOSEBITĂ BRAVURĂ IN BĂTĂLIA DIN JURUL ODESEI

ORDIN DE ZI PE ARMATĂ Nr. 7 DIN 11 SEPTEMBRIE 1941 AL MARELUI CARTIER GENERAL

In bătălia din jurul Odesei, în ziua de 2 Septembrie 1941, Bateriile Regimentului 24 de artilerie au dat dovadă de o deosebită bravură, sfărâmând prin focurile tunurilor şi prin lupte corp la corp, chiar cu grenada şi lopata, o încercare disperată a inamicului de a pătrunde în baterii.

Cu un avânt deosebit servanţii pieselor au contraatacat inamicul care se apropiase de tunuri sprijinit de care de luptă, punându-le pe fugă şi luând prizonieri.

Pentru această vitejească purtare le aduc mulţumirile mele şi recunoştinţa Patriei şi îi citez ca exemplu de bravură pe întreaga Armată.

Comandantul de Căpetenie, **Mareşal ION ANTONESCU**

NOUI ŞI MARI EVENIMENTE SE PREGĂTESC PE FRONTUL DE EST

Convorbirile pentru conferinţa dela Moscova

Prin telefon dela corespondentul nostru din Berlin

Berlin, 15 Septembrie

Din ştirile sosite ieri şi azi reiese că a sosit din nou momentul în care se pregătesc noui şi mari evenimente pe frontul de Est. Din motive de securitate militară, nici azi nu se pot afla la Berlin amănunte asupra evenimentelor din Rusia Sovietică. Un lucru este însă clar şi anume că în jurul Petersburgului cercul se strânge din ce în ce mai mult şi că luptele se desfăşoară favorabil trupelor germane. Luptele pentru Petersburg sunt foarte grele, deoarece bolşevicii au transformat acest oraş într'o fortăreaţă extrem de puternică. La Berlin nu se fixează nici astăzi un termen pentru căderea Petersburgului, dar diferitele ştiri sosite arată că luptele pentru această fortăreaţă bolşevică sunt în plină desfăşurare, fiind încununate de succes.

Pe restul frontului de Est, sectorul de Sud atrage atenţiunea întregii lumi. Cercurile neutre din Berlin sunt convinse că bolşevicii vor apăra acest sector cu toată puterea, deoarece este vorba de teritoriile cele mai preţioase ale Rusiei Sovietice. La Berlin domneşte mare încordare în legătură cu apropiatele evenimente militare. Din ultimele comunicate germane reiese că ne aflăm în faţa unor noui evenimente, de mare importanţă.

❖

La Berlin se urmăresc cu interes lucrările premergătoare ce se desfăşoară la Londra între delegaţiile americană, britanică şi sovietică, în vederea ţinerii unei conferinţe la Moscova, la care vor participa Anglia, Statele Unite şi Rusia Sovietică. Cercurile din Berlin aşteaptă în linişte ţinerea acestei conferinţe şi subliniază că în timp ce pe frontul de Est se pregătesc evenimente de o importanţă uriaşă, forţele anglo-saxone şi sovietice n'au altceva mai bun de făcut decât să convoace conferinţe. De altfel, în capitala Reichului domneşte părerea că discursurile anglo-saxone din ultimele zile au arătat că niciunul din cele trei state nu este în stare să vină efectiv în ajutorul celuilalt.

❖

In raporturile dintre Germania şi Statele Unite nu s'a produs nicio schimbare. Totuş, presa germană continuă comentariile ei energice asupra discursului d-lui Roosevelt şi înregistrează totodată ecoul mondial al acestui discurs în special acela produs în Japonia. Opinia publică japoneză este pe deplin conştientă de intenţiile Statelor Unite şi califică declaraţiile d-lui Roosevelt drept o dovadă a planurilor imperialiste ale preşedintelui american.

❖

Ştirile şi svonurile asupra unei revoluţii în Iran au fost înregistrate la Berlin, fără însă a se adopta o atitudine sau a se face vreun comentariu în această privinţă.

Kiewul a fost complet incercuit

Berlin, 15 (Rador). — **Corespondentul agenţiei „Rador" transmite:**

Ştiri sosite depe teatrele de luptă anunţă că în ultimele zile încercuirea Kievului a fost completată.

SITUAŢIA PE FRONTUL ORIENTAL

Triunghiul strategic Moscova-Kiew-Harkov

de R. SEIŞANU

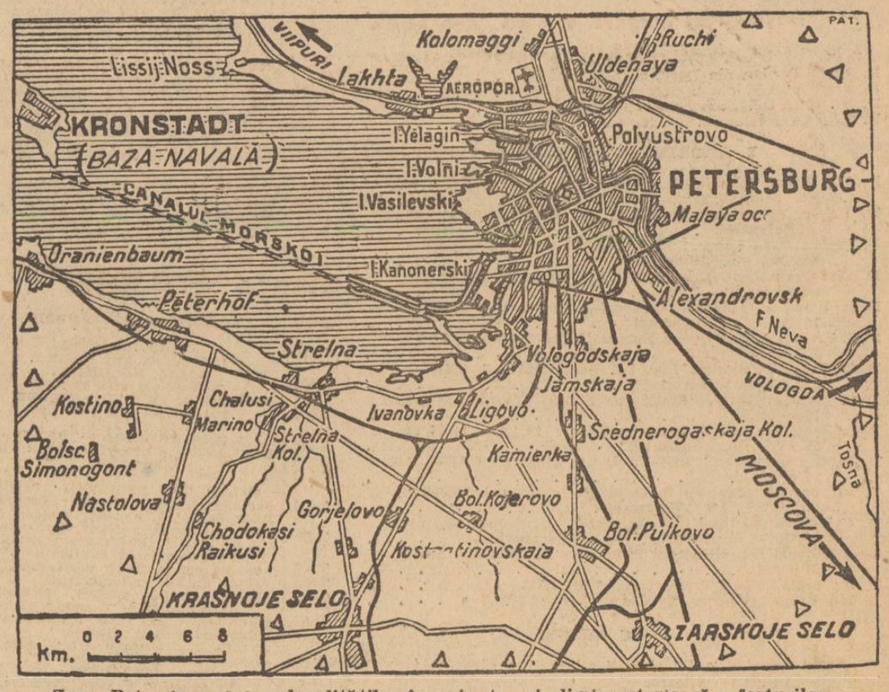

Zona Petersburgului cu localităţile învecinate şi linia exterioară a forturilor

Situaţia pe ansamblul frontului oriental se caracterizează printr'o nouă fază critică a celor trei armate sovietice. Misiunea pe care a avut-o mareşalul Timoscenko, comandamentul grupului de armate sovietice dela centru, ca prin acţiuni ofensive de diversiune să zădărnicească executarea planului de operaţiuni german, ţinând în loc grosul forţelor armatei mareşalului von Bock, spre a putea degaja de sub presiunea în care se află, celelalte două grupe de armate sovietice, dela nord (Voroşilof) şi dela sud (Budieny), au dat greş.

Nu numai că toate contraatacurile lui Timoscenko ce le-a dat în sectoarele principale ale frontului său mobil — la nord în sectorul platoului Valdai; la centru, în sectorul Briansk; la sud în sectorul Gomel — au fost respinse cu pierderi severe, dar în urma desvoltării metodice şi cu succes a operaţiilor germane pe un front de aproape 1000 km., care ameninţă triunghiul central strategic, Moscova - Kiew - Harkow, situaţia armatelor sovietice s'a agravat din zi în zi prin slăbirea întregului lor dispozitiv defensiv dela oceanul înghetat la Marea Neagră.

Comunicatul cartierului general german anunţă că pe frontul de răsărit „marile operaţiuni de atac progresează" şi ele vor avea în curând un desnodământ victorios.

Aceasta reese şi din comu-

Continuare in pag. 2-a

Prelungirea contractelor de închiriere

Textul decretului-lege

D. mareşal Antonescu a dat următorul decret lege:

ART. 1. — Se prelungesc de drept, până la 23 Aprilie 1942 în condiţiunile legii de faţă, contractele de închiriere sau de subînchiriere, scrise sau verbale de orice natură:

1. — care au fost prelungite prin legea nr. 214/1941, cu excepţia celor prevăzute de art. 2. punctul 4, litera A;

2. — care expiră la 26 Octombrie 1941 sau în cursul semestrului ce-i urmează. Dispoziţiunile art. 2 din legea nr. 214/941 în afară de punctul 4 litera A, se vor aplica şi contractelor care expiră la 26 Octombrie 1941 sau în cursul semestrului ce-i urmează.

ART. 2 — Sub rezerva dispoziţiunilor art. 3, în contractele de închiriere prelungite în temeiul acestei legi, chiria va fi aceea plătită în semestrul Aprilie 1941 majorată astfel:

Cu 15% dacă chiria anuală este de 50.000 lei sau mai mare, contractul este constatat prin act scris şi indiferent de faptul dacă a fost prelungit sau nu prin efectul legilor anterioare, a intrat în vigoare cel mai târziu la 26 Octombrie 1939;

Cu 10% pentru toate celelalte contracte.

Majorarea se va calcula pentru apartamentul pentru care proprietarul s'a obligat a furniza şi căldura, asupra sumei reprezentând chiria după ce s'a dedus partea aferentă încălzirii. stabilită potrivit art. 3.

ART. 3. — Suma plătită de chiriaş pentru furnizarea căldurii prin încălzire centrală, va fi majorată cu 50% asupra sumei plătită în semestrul Octombrie 1940.

Dacă în contract nu este prevăzută deosebit suma corespunzătoare încălzirii. sau dacă această sumă potrivit stipulaţiunilor contractului în curs depăşeşte 15% din totalul sumei de plată drept chirie şi încălzit, se va defalca din acest total 15%, asupra căruia se va calcula sporul prevăzut de alineatul precedent.

La imobilele deservite de ascensor, chiria, astfel cum rezultă după deducerea sumei ce reprezintă costul încălzitului, va fi majorată cu 5% reprezentând sporul cheltuielilor generale şi de întreţinere.

ART. 4. — Majorările de impozite sau taxe, precum şi impozitele sau taxele noi, intrate în vigoare dela 1 Aprilie 1941, asupra proprietăţilor clădite, vor fi suportate în părţi egale de proprietar şi chiriaş.

ART. 5. — Prelungirea acordată prin acest decret lege operează de drept, fără a fi nevoie de vreo încunoştiinţare din partea chiriaşului. Chiriaşul care nu voieşte să beneficieze de prelungirea acordată prin prezenta lege, este dator să încunoştiin-

(Continuare in pag. 7-a)

Vizita MM. LL. Regele şi Regina Mamă Elena in Banat

MM. LL. Regele şi Regina Mamă au fost câteva zile la Banloc (jud. Timiş), ca invitaţi ai Alteţei Sale Regale Principesa Elisabeta.

Cu acest prilej Majestatea Sa Regele a vizitat Sâmbătă 13 Septembrie, uzinele Reşiţa, interesându-se în deapropape de mersul lucrărilor în execuţie.

Duminică 14 Septembrie, Majestăţile Lor au vizitat spitalele de răniţi din Timişoara.

Inalta prezenţă a Majestăţii Sale Regelui a însemnat o puternică îmbărbătare pentru răniţii sanatoriului Bega.

Majestatea Sa Regina Mamă a adus deasemeni un cuvânt de caldă mângâiere răniţilor din Sanatoriul Civil şi Spitalul din Şcoala de ucenici.

In după amiaza de Duminică Majestăţile Lor au plecat din Timişoara.

✝ GENERALUL DE ARMATĂ CAVALER EUGEN VON SCHOBERT

Odată cu anunţarea unor noui mari victorii în pegătire pe frontul de răsărit, comunicatul din ziua de 14 crt. al cartierului general al Fuehrerului a adus şi vestea dureroasă că în ziua de 12 Septembrie a căzut pe front generalul cavaler von Schobert, comandant-şef al unei armate.

Generalul de armată inspector Eugen cavaler von Schobert a fost, dela începutul războiului contra bolşevismului, comandant şef al unei armate germane, cuprinzând trupele marelui Reich cari luptă umăr la umăr alături de trupele române, în sectorul de sud al frontului.

Acum două săptămâni, Suveranul conferise comandantului de armată aliat cruciuliţa ordinului „Mihai Viteazul" „pentru destoinicia şi bravura personală cu care a condus în mod strălucit operaţiunile unei armate, compusă din unităţi germane şi române, sdrobind rezistenţa duşmanului şi contribuind astfel la liberarea pământului românesc al Bucovinei de nord şi al Basarabiei".

Născut la 1883, Schobert a participat atât la campaniile din războiul mondial, cât şi la cele din actualul război, distingându-se în toate ocaziile prin bravură personală pe care a relevat-o şi M. S. Regele atunci când i-a acordat înalta distincţiune.

Decorat încă din 1915 cu Crucea de Fier cl. II şi cl. I, apoi cu ordinul prusian al casei de Hohenzollern şi cu crucea de cavaler a ordinului militar Max Joseph cu spade, cea mai înaltă decoraţie de război bavareză, von Schobert este grav rănit în anul 1918.

Inspector al infanteriei în 1933, general de corp de armată în 1939, von Schobert ia parte la campania din Vest, unde datorită energicei lui intervenţii, diviziile sale tae orice putinţă de apărare adversarului, străpungând frontul de Nord dela Verdun. Pentru toate aceste merite este decorat cu Crucea de fier în gradul de cavaler la 26 Iunie 1940 şi înălţat de către Fuehrer la gradul de general de armată, în şedinţa Reichstagului din 19 Iulie 1940.

Citat întotdeauna pentru bravura sa, generalul von Schobert cade ca un erou, pe câmpul de luptă, în războiul contra bolşevismului.

Armata română ia parte cu mare durere la doliul greu încercat de armata aliată a Marelui Reich German şi deplânge pierderea înainte de vreme a comandantului de armată a cărui amintire o va păstra cu sinceră pietate.

Mareşalul Antonescu cu generalii Schobert (în stânga) şi Hansen, după ce le-a remis înaltele decoraţiuni conferite de M. S. Regele Mihai I.

„ROBOT"

de I. VION

Mii, sute de mii sunt şi vor fi problemele izvorâte din formidabila încleştare de forţe armate care zgudue Europa şi frământă lumea întreagă. In domeniul economic, politic, naţional, cultural, în ramura transporturilor ori a circulaţiei, realităţile se îmbină cu temerile unora ori cu nădejdile altora şi evenimentele sunt urmărite cu o pasiune ce ţine în suspensie activitatea omenirei întregi.

O problemă care la început părea pur psihologică, dar care va fi punctul de plecare al cercetărilor sociologiei moderne de o importanţă covârşitoare pentru studierea evoluţiei umane, este soldatul rus judecat după gesturile, cruzimea şi reacţiunea lui, după faptele pe cari le relatează ziarele de pretutindeni şi corespondenţii de război ai tuturor ziarelor din lume.

Acum 18—20 de ani scriitorul ceh Karl Ceapek a scris o piesă de teatru, tradusă şi jucată în mai toate ţările, piesă intitulată „Robot" şi a cărei acţiune se dezvolta în jurul invenţiei unui inginer de geniu care reuşise să creeze şi să dea viaţă omului artificial, omului mecanic — Robot — ce poate îndeplini toate muncile şi toate lucrările, impuse de o anumită normă. „Roboţii" asculta şi executau mecanic ordinele ce li se dădeau, dar nu aveau motoarele de frământare omenească, esenţa însăşi a existenţii noastre, cele două sentimente cari învălue, mişcă, agită, sinetizează viaţa omenirei întregi: dragostea şi capacitatea de indignare.

Ceeace imaginaţia fantezistă a unui autor dramatic pusese în cadrul convenţional al scenei, stăpânitorii Rusiei sovietice au creiat aevea. Căci iată ce scrie „Journal de Genève", din Elveţia neutrală, ziar a cărui vechime de peste o sută de ani şi al cărui prestigiu sunt cunoscute pretutindeni: „Am văzut cu proprii mei ochi o sumedenie de soldaţi bolşevici (cu prilejul unei călătorii pe front), scrie semnatarul articolului, d. Jean Heer.

Orice proces mintal care se desfăşoară în creerul unei fiinţe umane, sau al unui animal, ca să dea loc la un sentiment îi lipseşte rusului. Să spunem cuvântul: rusul nu gândeşte, pentru că NU POATE din adevărate cauze tehnice.

Sunt animale cari reflectează când, de exemplu, nu se apropie de obiecte prea calde; soldatul rus a fost ţinut într'o

(Continuare in pag. 2-a)

Pioneri germani desgropând o mină